

První list Petřův
První část
1P 1,1-2

List začíná tak, jak bylo tehdy u dopisů obvyklé: Nejprve se představuje pisatel, pak je uveden adresát, načež následuje pozdrav.

Petr, apoštol Ježíše Krista. Odesilatelem listu je apoštol Petr, jeden z dvanácti učedníků (Mt 10,2-4; Mk 3,14-19; L 6,12-16). Slovo „apoštol“ pochází z řeckého APOSTOLOS - posel, vyslanec. Jako apoštol byl Petr Ježíšův zmocněnec. Jednal a mluvil v Kristově jménu. Obsah listu má tak autoritu samotného Krista. Mezi badateli se ovšem vyskytují i pochybnosti o Petrově autorství listu. Jedním z nejvýznamnějších argumentů v tomto směru je fakt, že list je psán výbornou řečtinou. Petr jistě uměl dobře řecky. Pravděpodobně mu však chybělo formální vzdělání, takže by řečtina jeho listu nemohla být tak vybroušená. Na tuto pochybnost se však dá odpovědět tím, že Petr svůj list diktoval písaři, který formulace upravil. Mohl to být právě Silvanus, o němž je zmínka v 1P 5,12.

List je adresován křesťanům v Malé Asii (území dnešního Turecka), jak napovídají názvy jednotlivých oblastí. List byl pravděpodobně sepsán v Římě v letech 62-63 po Kr. Jak z listu dále vyplyne, jeho adresáti procházeli nějakým pronásledováním ze strany nevěřících. Toto pronásledování bylo zřejmě impulzem k sepsání listu. List tak poskytuje orientaci pro křesťany, kteří pronásledováním procházejí a učí je, jak se tváří v tvář pronásledování chovat. Možné formy pronásledování tehdejších křesťanů lze rozdělit na tři základní kategorie: 1/Všeobecné oficiálně nařízené pronásledování. Tedy plošné pronásledování křesťanů po celé Římské říši. 2/Místní oficiálně nařízené pronásledování. 3/Místní neoficiální pronásledování.¹ V 1. listu Petrově se pravděpodobně jedná o třetí možnost, tedy o nepřátelství, kterému křesťané čelili od obyvatel Římské říše obecně. Podezření a nepřátelství vyvolávali křesťané například tím, že se stavěli proti nemorálnímu jednání běžnému v tehdejší době a že se scházeli ke slavení večeře Páně.²

Petr své adresáty doslova nazývá „vyvolení cizinci diaspory“. Slovo „vyvolení“ ponechme zatím stranou. Cizinci se stali tím, že uvěřili v Pána Ježíše Krista. Tím se odcizili světu nevěřících lidí a ocitli se v situaci, která se podobala situaci Židů, žijících mimo svoji domovinu - v diaspoře (v rozptýlení, v rozesetí). Adresáty byli pravděpodobně křesťané z pohanů. Vírou v Krista však došlo k jejich duchovnímu začlenění do Izraele (Ř 11,13-24; Ef 2,11-3,6). Toto začlenění má snad připomínat i zde použité slovo „diaspora“.

¹ Carson, Moo, *Úvod do Nového Zákona*, str. 562; *Návrat domů*, Praha 2008

² Tamtéž, str. 563

K jejich vyvolení ke spáse došlo doslova „podle předzvědění Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista“. Slovo „předzvědění“ je překladem slova PROGNÓSIS. V řeckém textu NZ se objevuje pouze zde a ve Sk 2,23, kde je součástí Petrova kázání v den Letnic. Tam Petr mluví o tom, že ke Kristově smrti došlo v důsledku předchozího Božího rozhodnutí. Jde o technický termín, jehož význam lze vyjádřit následovně: vyvolení předem, předchozí výběr, předchozí záměr/plán. Bůh si Petrovy adresáty vyvolil podle svého předchozího plánu. Skutečně „byli předem vyhlédnuti“, jak překládá Český ekumenický překlad (srov. Jr 1,5; Ř 8,29).

Prakticky Bůh jejich vyvolení uskutečnil posvěcením Ducha. Když prožili znovuzrození z Ducha svatého (J 3,1-15; Tt 3,5), byli odděleni od okolního světa jako Boží vlastnictví. Byli odděleni k tomu, aby byli Božími poslušnými služebníky - služebníky Krista. Byli odděleni ke skropení krví Kristovou - tedy k očištění od veškeré nečistoty hříchu.

Petr přeje svým adresátům rozhojnění milosti a pokoje. V řeckém textu je zde ve verši 2 skutečně přání. Miloš Pavlík tu překládá: "Kéž vám je rozmnožena milost a pokoj." (Pavlíkův studijní překlad) Milost je zde nezasloužená (Boží) přízeň. Pokoj bychom zřejmě měli chápat ve smyslu hebrejského ŠÁLÓM, které zahrnuje více nežli mír a klid. Dalo by se vyjádřit i slovem „plnost“ - nic dobrého a nic potřebného k životu nechybí. Milost a pokoj byly nepochybně skutečnosti, které Petrovi adresáti zakoušeli už delší dobu. On jim však přeje, aby se při nich ještě rozhojnila, aby ten život věčný mohli zakoušet v ještě hojnější míře.

Všimněme si toho, že už v prvních verších listu jsou zmíněny všechny tři osoby Boží Trojice. A každá z nich má v našem spasení specifickou úlohu. Otec naše spasení předem naplánoval. Pán Ježíš pro ně vytvořil nezbytný předpoklad prolitím své krve. Duch svatý je uskutečňuje tím, že nás posvěcuje - odděluje od světa.

Na závěr několik vět z výkladových poznámek Kralických k 1P 1,2:

Odkudž se zřetelně viděti může, že sám Bůh svým uložením jest dárce a původ víry (Mt 16,17; Sk 13,48), i jak se skutkové z Trojice svaté, k našemu spasení vyplývající které osobě připisují. Nebo tuto Apoštol připisuje Otci nebeskému vyvolení; Duchu svatému posvěcení, tj. srdcí lidských osvícení, a znovu skrze slovo své zplození (Jan 17,17); Synu pak, krví drahou vykoupení neb skropení.